

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula IX. Aequisito fine cessat omnis actio

urn:nbn:de:bsz:31-102400

ad quam si pervenire possint, nihil amplius se de-
sideraturos ajunt.

XVII. Resp. in primò argumento Major et
falsa; siquidem potest dare aliquid alicui, quod
ipsum non habet formaliter, ut manifestum est in
causis æquivocis, quæ de re suprâ *Disp. V. Reg. II.*
Ita & albedo, tanquàm forma, dat parieti, ut sit
albus, cum tamen ipsa non sit alba.

XVIII. Ad secundum: In illo casu eruditio
non finis est, sed potiùs rationem mediæ habet ad
sustentationem vitæ, aut aliquid aliud. quemad-
modum non raro tantùm sibi solùm optant eru-
ditionis, quantum satis esse existimant ad hoc ve-
illud munus obeundum.

XIX. Atq; hæc sunt, quæ circa propositas tres
regulas commentari volui. Si rem acu non teti-
gi, benevolè monenti aures commodare sum pa-
ratur.

REGULA IX.

Aquisitio sine cessat omnis actio

I. Sumitur est ex t. 55. L. I. de ort. & inter. exi-
tis nimirum verbis: ἡ δὲ ἐξέλιξις τῆς νόσου οὐκ ἐπι-
τεταται, ἀλλ' ἐστὶν εἶδη, τὰ δ' εἶδη ἔτι καὶ τὴν ἐξέλιξις ἀπέ-
Cum habitus ipsi adsunt, nihil præterea fit, sed jam
est: formæ autem atq; finis habitus qui deorsum sunt.

II. Sed non videtur esse verum, Liquia curatio
vulneris non cessat a deo vel habitò ejus sine,
quoniam homo vulneratus est finis curationis,
nempe finis cui: at quando Chirurgus habet hu-

jusmo-

jusmodi
abest, u

III.

sed poti

IV.

id nanc

tet, ista

rit, min

non qu

rum aff

hanc o

V.

iis, qua

quisito

quiritu

diis, eo

per se e

quater

rendus

iis, qui

dum r

VI.

tum se

tio eni

quisito

VII.

quidq

requæ

ei obe

plius se de
Major et
cui, quod
stum est in
V. Reg. II.
rietis, ut
eruditio
habet a
quemad
pant eru
ad hoc ve
ofitas tre
non reti
e sum pa
nter. ex
dix. è π. γ.
ε. ε. α. β. γ. δ.
e, sed jam
ant sunt.
a curatio
us sine
rationis,
habet hu
jusmo-

jusmodi hominē fidei suæ concredutum, tantum
abest, ut cesset curatio, ut r̄m̄ demum incipiat.

III. II. Gaudium & delectatio non expirant,
sed potius oriuntur acquisito fine.

IV. III. Ejus, qui ambit aliquod officium, & ut
id nanciscatur, nulli parcat operæ, finis est, ut pa-
tet, ista functio. Quod si voti compos factus fue-
rit, minimè ei licet esse otioso, mandato munere
non quietem, sed laboris plurimum & molestia-
rum afferente, juxta illud: Spartam nactus es,
hanc orna.

V. Dicimus, Regulam esse intelligendam de
iis, quæ respiciunt finem ut acquirendum. Ac-
quisito fine nihil amplius eorum fit, quibus ac-
quiritur, qualia sunt intentio, consultatio de me-
diis, eorumque electio, & usus &c. Quæ certè res
per se evidentissima est. Finis enim acquisitus,
quatenus est acquisitus, non est amplius acqui-
rendus. E. neque eo acquisito locus amplius est
iis, quibus acquiritur, vel quæ ipsum ut acquiren-
dum respiciunt.

VI. Et hinc jam patet responsio ad argumen-
tum secundum & tertium. Gaudium & delecta-
tio enim hoc ipso, quod oriuntur ex fine jam ac-
quisitò, eum ut acquirendum non respiciunt.

VII. Qui ex voto admotus est officio, nihil
quidquam eorum ulterius facit, quæ faciebat, an-
tequam esset consequutus: sunt autè alia plurima
ei obeunda negotia, sed quæ non spectant ad offi-

cium adipiscendum, sed ad alium finem, ut nimirum voluntati domini satisfaciatur, neque committat, ut querelæ de se ad ipsum deferantur.

IX. Sic curatio vulneris est medium, non quod Chirurgus obtineat, ut vulneratus ipsi detur in manum, sed spectans ad restituendum eum sanitati; quæ quoad curatio durat, perfectè acquisita vel recuperatâ non est.

IX. Ex quò illud etiâ intelligitur, ad veritatem Regulæ non sufficere præsentiam finis *cui*, sed necesse esse, ut finis *cujus* quoq; præstò sit. Atque ita responsum etiam est ad argumentum primum.

REGULA X.

Finis, qui est opus, melior est fine, qui est opus.

I. Aristoteles cum *I. Eth. c. I.* finium differentiam hanc tradidisset, quod alii sint *ἐνέργειαι* vel *πράξεις*, operationes, alii *ἔργα* opera, docet, opera esse meliora ipsis actionibus.

II. Quod quidem accipiendum esse de eadem re, verba ejus perspicue ostendunt. Ita enim habent: *ὅτι εἰσὶ τέλη τινὰ τῶν πρὸς τὰς πράξεις, ἐν ταῖς βελτίω πέφυκε τῶν ἐνεργειῶν τὰ ἔργα.* *Quarum rerum fines quidam sunt præter actiones, in his sunt opera actionibus meliora.*

III. Certè si diversarum rerum fines sumamus ita ut finis unius sit operatio aliqua, alterius opus, non semper opus esse finem meliorem actionis, res ipsa loquitur. V. g. Philosophiæ moralis finis

finis est
quæ præ
IV.

nimirum
est. U
& dom
IX. M
ficiend

V.
Potest
vis eni
men e
l. mod
perati
esse m

CH